

Bryssel 28.10.2020
COM(2020) 686 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE**

COVID-19

**Ohjeita henkilöiden vapauttamisesta EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä
matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta 30 päivänä kesäkuuta 2020
annetun neuvoston suosituksen 2020/912 täytäntöönpanoa varten**

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE

COVID-19

Ohjeita henkilöiden vapauttamisesta EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta 30 päivänä kesäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen 2020/912 täytäntöönpanoa varten

I. Johdanto

Neuvosto antoi 30. kesäkuuta 2020 suosituksen (EU) 2020/912¹ EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta.

Suosituksessa todetaan, että jos kolmanteen maahan sovelletaan edelleen väliaikaisia matkustusrajoituksia, seuraavat henkilöryhmät olisi vapautettava matkustusrajoituksesta matkan tarkoituksesta riippumatta:

- a) SEUT 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut unionin kansalaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, joilla on toisaalta unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, ja heidän perheenjäsenensä; ja
- b) kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat pitkäaikaista oleskelua koskevan direktiivin nojalla pitkään oleskelleita kolmansien maiden kansalaisia, ja henkilöt, joiden oleskeluoikeus perustuu muihin EU:n direktiiveihin tai kansalliseen lainsäädäntöön tai joilla on pitkäaikaista oleskelua varten myönnetty kansallinen viisumi, ja heidän perheenjäsenensä.

Lisäksi välttämätön matkustaminen olisi sallittava tietyille suosituksen liitteessä II tarkoitetuille matkustajaryhmille, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve.

Neuvostossa, poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR) pyöreän pöydän työryhmätason kokouksessa 14. syyskuuta 2020 tuotiin esiin tarve antaa lisäselvennyksiä tulkintaohjeiden muodossa. Nämä ohjeet perustuvat kommentteihin ja palautteeseen, jota on saatu jäsenvaltioilta, neuvoston puheenjohtajavaltio mukaan lukien.

Tässä asiakirjassa annetaan ohjeita neuvoston suosituksen täytäntöönpanemiseksi niiden henkilöiden osalta, jotka on vapautettu muuta kuin välttämätöntä matkustamista EU:hun koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta. Ohjeita annetaan esimerkiksi 'perheenjäsenen' käsitteen tulkinnasta unionin kansalaisten tai EU:ssa pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten perheenjäsenten osalta (osa II).

¹ EUVL 208I, 1.7.2020, s. 1.

Lisäksi annetaan ohjeita matkustajaryhmistä, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve (neuvoston suosituksen liitteessä II oleva III osa). Ohjeet koskevat seuraavia seikkoja:

- ryhmien soveltamisala ottaen huomioon asiaa koskeva EU:n säännöstö; ja
- asiakirjat tai muut todisteet, joita kolmansien maiden kansalaisilta voidaan vaatia sen todistamiseksi, että he kuuluvat johonkin näistä ryhmistä.

Jäsenvaltiot voivat katsoa riittäviksi myös muut todisteet, vaikka niitä ei mainittaisi ohjeissa.

Komission antamissa ohjeissa vähimmäispalveluista tiettyjen viisuminhakijaryhmien viisumihakemusten käsittelemiseksi covid-19-hätilanteen aikana² suositellaan, että jäsenvaltiot ottaisivat edelleen vastaan viisumihakemuksia välttämättömistä syistä matkustavilta, myös direktiivin 2004/38/EY³, jäljempänä 'vapaata liikkuvuutta koskeva direktiivi', soveltamisalaan kuuluvilta perheenjäseniltä.

II. Perheenjäsenen maahantulo (suosituksen 5 kohta)

1. Unionin kansalaisten perheenjäsenen maahantulo (suosituksen 5 a kohta)

Soveltamisala:

Unionin kansalaisen 'perheenjäsenen' määritelmän osalta neuvoston suosituksessa viitataan vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 2 ja 3 artiklaan. Kyseisissä säännöksissä tarkoitettuja perheenjäsenen ryhmiä (jotka muodostuvat kolmansien maiden kansalaisista) on tulkittava laajasti, eikä niitä pidä rajoittaa kansallisen lainsäädännön määritelmien ja käsitteiden perusteella.⁴ Tämä koskee myös kumppaneita, joiden kanssa unionin kansalainen on "asianmukaisesti todistetussa pysyvässä suhteessa". Suosituksen mukaan jäsenvaltioiden olisi erityisesti helpotettava todistetusti parisuhteessa olevien kumppanien tapaamista siitä riippumatta, missä se kumppani, joka on kolmannen maan kansalainen, asuu.

Vaikka suositus itsessään on ei-sitova väline, vapaata liikkuvuutta koskevaa direktiiviä sovelletaan EU:n kansalaisiin, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen EU:ssa, erityisesti silloin, kun he oleskelevat toisen jäsenvaltion alueella, ja heidän

² Ohjeet EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen matkustusrajoituksen täytäntöönpanosta, kauttakulkujärjestelyjen helpottamisesta EU:n kansalaisten kotiuttamiseksi ja vaikutuksista viisumipolitiikkaan, C(2020) 2050.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta, EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁴ Ks. asiat C-673/16, Coman; C-129/18, SM.

perheenjäseniinsä. Direktiivin nojalla näillä perheenjäsenillä on oikeus tulla asianomaiseen jäsenvaltioon sukulaisensa mukana tai saapua sinne myöhemmin.

Kun tarkastellaan sellaisten EU:n ulkopuolella oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten tilannetta, jotka ovat EU:n kansalaisen perheenjäseniä, on olemassa kaksi eri skenaariota:

a) EU:n kansalainen on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen (eli asuu muussa jäsenvaltiossa kuin kotijäsenvaltiossaan)

Kuten edellä todettiin, oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäneiden unionin kansalaisten perheenjäsenten ja myös heidän kanssaan pysyvässä suhteessa olevien kumppanien maahantuloa ja oleskelua koskevat velvollisuudet on jo määritelty vapaata liikkuvuutta koskevassa direktiivissä. Siksi jäsenvaltiot eivät voi rajoittaa vastaavia oikeuksia käsitellessään tällaisten perheenjäsenten maahantuloa neuvoston suosituksen täytäntöönpanon yhteydessä.

Vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 2 ja 3 artiklassa luetellut perheenjäsenten ryhmät, joihin neuvoston suosituksen 5 kohdassa viitataan, ovat seuraavat:

Ydinperheen jäsenet

Vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 2 artiklassa 'perheenjäsenellä' tarkoitetaan

- a) aviopuolisoa;
- b) kumppania, jonka kanssa unionin kansalainen on rekisteröinyt parisuhteen jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, jos vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä rekisteröity parisuhde rinnastetaan avioliittoon, ja vastaanottavan jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti;
- c) unionin kansalaisen alle 21-vuotiaita tai hänestä riippuvaisia jälkeläisiä suoraan etenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia jälkeläisiä;
- d) unionin kansalaisesta riippuvaisia sukulaisia suoraan takevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaisia sukulaisia.

Jäsenvaltioilla on velvollisuus päästää maahan tällaiset perheenjäsenet, mukaan lukien b alakohdassa säädettyin edellytyksin kumppani, jonka kanssa unionin kansalainen on rekisteröinyt parisuhteen.

Unionin kansalaisesta riippuvaiset perheenjäsenet

Lisäksi vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 3 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot helpottavat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti myös muiden perheenjäsenten kuin edellä tarkoitettujen 'ydinperheen jäsenten' maahantuloa ja oleskelua näiden kansalaisuuteen katsomatta, jos he lähtömaassaan ovat riippuvaisia sellaisesta unionin kansalaisesta, joka on ensisijainen oleskeluoikeuden haltija, tai asuivat samassa taloudessa tämän kanssa tai jos

vakavat terveydelliset syyt ehdottomasti edellyttävät, että kyseinen unionin kansalainen antaa henkilökohtaista hoitoa asianomaiselle perheenjäsenelle.

Pysyvät suhteet

Vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin 3 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on kansallista lainsäädäntöään noudattaen helpotettava maahanpääsyä myös silloin, kun kyseessä on ”*kumppani, jonka kanssa unionin kansalainen on asianmukaisesti todistetussa pysyvässä suhteessa*”.

Kuten vuonna 2009 annetuissa ohjeissa direktiivin 2004/38/EY täytäntöönpanon ja soveltamisen parantamisesta⁵ todetaan, tällaista kumppania voidaan vaatia esittämään asiakirjaselvitys kumppanuudestaan EU:n kansalaiseen ja suhteen pysyvyydestä. Todisteet voidaan esittää mitä tahansa asianmukaista keinoa käyttäen. Tätä varten olisi hyväksyttävä esimerkiksi kumppanien yhteinen ilmoitus, todisteita aiemmista tapaamisista ja yhteisistä investoinneista. Suhteen pysyvyyttä koskevaa vaatimusta on arvioitava sen mukaan, että vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin tavoitteena on perheen yhtenäisyyden säilyttäminen laajemmassa merkityksessä. Suhteen pysyvyyttä koskevissa kansallisissa säännöissä saatetaan viitata suhteen pysyvyyden kriteerinä johonkin tiettyyn vähimmäiskesto. Siinä tapauksessa kansallisissa säännöissä on kuitenkin mainittava, että kokonaisarviointissa on otettava huomioon myös muut keskeiset seikat (esimerkiksi yhteinen asuntolaina tai vuokra-asunto).⁶

b) EU:n kansalainen ei ole käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen (eli asuu siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on)

Tässä skenaariossa EU:n kansalaisten perheenjäseniin ja kumppaneihin, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, sovelletaan EU:n lainsäädännön sijasta kansallista lainsäädäntöä, koska EU:n kansalaiset eivät tässä tapauksessa kuulu vapaata liikkuvuutta koskevan direktiivin soveltamisalaan.

Suosituksen mukaan jäsenvaltioiden olisi kuitenkin kohdeltava tällaisia perheenjäseniä samalla tavalla kuin oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäneiden EU:n kansalaisten perheenjäseniä. Näin jäsenvaltiot voisivat myös välttää hallinnollista rasitusta, jota aiheutuu siitä, että joudutaan soveltamaan erilaisia menettelyjä.

Mahdollisia todisteita kumppanuudesta:

- kumppaneiden yhteinen ilmoitus suhteesta;
- todisteet aiemmista tapaamisista (esim. passien leimat, matkustusasiakirjat);
- suhteen vähimmäiskesto, jos sille on asetettu kansallisia kriteerejä (olisi otettava huomioon, että matkustusrajoitukset ovat olleet voimassa nyt yli kuusi kuukautta ja jatkuvat edelleen); tai

⁵ COM(2009) 313 final, 2.7.2009.

⁶ Vuoden 2009 ohjeet direktiivin 2004/38/EY täytäntöönpanon ja soveltamisen parantamisesta, s. 4.

- yhteinen vuokrasopimus tai pankkitili.

2. Kolmansien maiden kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulo (suosituksen 5 kohdan b alakohhta)

Suosituksen 5 kohdan b alakohdan olisi katsottava kattavan kolmansien maiden kansalaiset, joilla on

- viisumi tai oleskelulupa, jonka jäsenvaltio on myöntänyt laillista maahanmuuttoa koskevan EU:n säännösten nojalla eli oikeudesta perheenyhdistämiseen annetun direktiivin 2003/86/EY, pitkään oleskelleista kolmansien maiden kansalaisista annetun direktiivin 2003/109/EY, EU:n sisästä kortista annetun direktiivin 2009/50/EY, kausityöntekijöistä annetun direktiivin 2014/36/EU, sisäisen siirron saaneista työntekijöistä annetun direktiivin 2014/66/EU tai opiskelijoista, tutkijoista, harjoittelijoista, vapaaehtoistyöntekijöistä, koululaisista ja au-paireista annetun direktiivin (EU) 2016/801 nojalla.

Tämä merkitsee myös sitä, että kolmansien maiden kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä, jotka täyttävät mainituissa direktiiveissä säädetyt maahanpääsyn edellytykset, olisi voitava jättää viisumi- tai oleskelulupahakemus, ja heidät olisi myöhemmin vapautettava matkustusrajoituksesta;

tai

- oleskelulupa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettu viisumi, jonka jäsenvaltio on myöntänyt kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

Näiden kolmansien maiden kansalaisten olisi myös voitava kulkea muiden jäsenvaltioiden kautta päästäkseen viisumin tai oleskeluluvan myöntäneeseen jäsenvaltioon.

III. Tietty matkustajaryhmät, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve – Neuvoston suosituksen 2020/912 liite II

Liitteessä II oleva luettelo tietyistä matkustajaryhmistä, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve, on laadittu ottaen huomioon ne taloudelliset ja sosiaaliset näkökohdat, joiden vuoksi kolmansien maiden kansalaiset matkustavat EU:hun, sekä ne taloudelliset ja sosiaaliset intressit, joiden vuoksi EU voi sallia tällaisten kolmansien maiden kansalaisten tulo EU:hun. Toisin kuin liitteessä I olevaa luetteloa kolmansista maista, joiden osalta EU:hun

suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskeva rajoitus voidaan poistaa, jäsenvaltioiden olisi sovellettava liitteessä II olevaa matkustajaryhmien luetteloa kaikilta osin. **Jäsenvaltioiden olisi sallittava matkustaminen kaikille luettelossa mainituille matkustajaryhmille eikä ainoastaan joillekin niistä.**

Jäljempänä lueteltuja matkustajaryhmiä ja vaadittuja todisteita koskevien ohjeiden ei ole tarkoitus olla tyhjentäviä. Jäsenvaltioita kannustetaan tulkitsemaan sekä soveltamisalaa että mahdollisia todisteita laajasti. Samalla on kuitenkin pidettävä mielessä, että viranomaisten olisi voitava todeta esitettyjen todisteiden perusteella suora yhteys toimintaan, jota varten maahanpääsy myönnetään.

1. Terveystieteiden työntekijät, terveysalan tutkijat ja vanhustenhoidon työntekijät

Soveltamisala: Tämän ryhmän olisi katettava henkilöt, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve, kuten terveydenhuollon ammattilaiset, terveysalan tutkijat ja vanhustenhoidon ammattilaiset, mukaan lukien seuraavat:

- terveydenhuollon erityisasiantuntijat, mukaan lukien avustavan hoitohenkilöstön ammattilaiset;
- lähihoitajat, kodinhoitajat ja muut terveydenhuollon työntekijät, mukaan lukien lasten, vammaisten ja vanhusten hoitotyöntekijät;
- tutkijat terveyteen liittyvillä aloilla;
- farmaseuttisen ja lääketieteellisen laiteteollisuuden työntekijät; ja
- työntekijät, jotka osallistuvat tavaroiden toimittamiseen, erityisesti lääkkeiden, lääkintätarvikkeiden, lääketieteellisten laitteiden ja henkilönsuojainten toimitusketjuun, myös niiden asennukseen ja huoltoon.

Mahdolliset todisteet: työsopimus, työnantajalta saatu vahvistus, hoivatyöntekijöiden osalta vastaanottajana toimivan yksityishenkilön kutsu, työhön oikeuttava lupa tai työlupa.

2. Rajatyöntekijät

Soveltamisala: Tämän ryhmän olisi katettava työntekijät, joiden on ylitettävä EU:n jäsenvaltion raja, mutta jotka palaavat päivittäin tai vähintään kerran viikossa kolmanteen maahan, jossa he asuvat ja jonka kansalaisia he ovat.

Mahdolliset todisteet: työsopimus, työnantajalta saatu vahvistus, työhön oikeuttava lupa tai työlupa.

3. Maatalousalan kausityöntekijät

Soveltamisala: Tämän ryhmän olisi katettava kolmansien maiden kansalaiset, joiden pääasiallinen asuinpaikka pysyy kolmannessa maassa ja jotka oleskelevat EU:n jäsenvaltiossa laillisesti ja tilapäisesti tehdäkseen työtä maatalouden tai vesiviljelyn alalla kyseisen kolmannen maan kansalaisen ja kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen työnantajan välillä suoraan tehdyn työsopimuksen perusteella.

Mahdolliset todisteet: työsopimus, työnantajalta saatu vahvistus, työhön oikeuttava lupa tai työlupa.

4. Kuljetushenkilöstö

Soveltamisala: Väliaikaisia matkustusrajoituksia ei pitäisi soveltaa kuljetushenkilöstöön myöskään silloin, kun he matkustavat ajoneuvonsa, ilma-aluksensa tai aluksensa luo tai pois sen luota (kuljetustehtävän suorittamista varten tai sen jälkeen). Tätä henkilöryhmää olisi tulkittava laajasti. Sen olisi katettava erityisesti seuraavat henkilöt:

- henkilöauton-, pakettiauton- ja moottoripyöräkuljettajat, kuorma-auton- ja linja-autonkuljettajat (mukaan lukien linja-auton- ja raitiovaununkuljettajat) ja ambulanssinkuljettajat, mukaan lukien kuljettajat, jotka kuljettavat unionin pelastuspalvelumekanismin puitteissa tarjottua apua, ja kuljettajat, jotka kuljettavat kotimaahansa palaavia EU:n kansalaisia toisesta jäsenvaltiosta heidän koti- tai lähtöpaikkaansa;
- liikennelentäjät, matkustamomiehistö ja huoltohenkilöstö;
- veturinkuljettajat ja muu junahenkilöstö; vaunujen tarkastajat, kunnossapitotyöpajojen henkilöstö sekä liikenteenhallintaan ja kapasiteetin käyttöoikeuden myöntämiseen osallistuva rataverkon haltijoiden henkilöstö; ja
- meri- ja sisävesiliikenteen työntekijät, mukaan lukien kapteenit, miehistö ja huoltohenkilöstö, siltä osin kuin he eivät kuulu ryhmään viii (merenkulkijat).

Mahdolliset todisteet: työsopimus, työnantajalta saatu vahvistus, työnantajan myöntämä henkilötodistus (henkilökortti), lentäjän lupakirja, miehistön jäsenkortti, kuljetusmääräys (jos kyseessä on itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva kuljettaja), työhön oikeuttava lupa tai työlupa.

5. Diplomaatit, kansainvälisten järjestöjen henkilöstö ja kansainvälisten järjestöjen kutsumat henkilöt, joiden fyysinen läsnäolo on välttämätöntä näiden järjestöjen moitteettoman toiminnan kannalta, sotilashenkilöstö, humanitaarisen avun työntekijät ja pelastuspalveluhenkilöstö heidän hoitaessaan tehtäviään

Soveltamisala: Tämän ryhmän olisi katettava kolmansien maiden tai niiden hallitusten myöntämien ja jäsenvaltioissa tunnustettujen diplomaatti-, virka- tai virkamatkapassien tai henkilökorttien haltijat sekä kansainvälisten järjestöjen myöntämien asiakirjojen haltijat heidän matkustaessaan tehtäviensä hoitamista varten.

Mahdolliset todisteet: kolmansien maiden tai niiden hallitusten myöntämät ja jäsenvaltioissa tunnustetut diplomaatti-, virka- tai virkamatkapassit tai henkilökortit sekä kansainvälisten järjestöjen myöntämät asiakirjat ja erityisesti seuraavat:

- Yhdistyneiden kansakuntien kulkulupa, joka myönnetään Yhdistyneiden kansakuntien ja sen erityisjärjestöjen henkilöstölle Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 21 päivänä marraskuuta 1947 hyväksymän erityisjärjestöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti;
- Euroopan neuvoston pääsihteerin myöntämä laillisuustodistus;
- asiakirjat, jotka on myönnetty Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen III artiklan 2 kohdan nojalla (sotilashenkilötodistus yhdessä matkamääräyksen kanssa, matkustuslupa tai henkilökohtainen tai yhteinen muuttomääräys), sekä rauhankumppanuuden puitteissa myönnettyt asiakirjat; tai
- työsopimus, työnantajalta saatu vahvistus, toimeksiantokirje.

6. Kauttakulkumatkustajat

Soveltamisala: Kolmansien maiden kansalaisille, joilla on voimassa oleva maahantulolupa kohdemaahan (esim. yhtenäinen viisumi) ja joiden on matkustettava EU:n kautta, olisi heidän kansalaisuudestaan riippumatta myönnettävä kauttakulkulupa heidän matkustaessaan lähtö- tai asuinmaahansa EU:ssa, ja kohtuullinen/realistinen aika kauttakulkua varten (yöpyminen saattaa olla tarpeen). Koska suorien kaupallisten lentojen saatavuus on vähentynyt, 'kauttakulun' olisi katettava kaikki liikennevälineet.

Mahdolliset todisteet: todiste kauttakulusta, kuten matkalippu tai tarkastuskortti.

7. Pakottavista perhesyistä matkustavat henkilöt

Soveltamisala: Koska ei ole mahdollista laatia tyhjentävää luetteloa kaikista mahdollisista pakottavista perhesyistä, tätä ryhmää olisi tulkittava laajasti ja arvioitava tapauskohtaisesti. Siihen voisivat kuulua muun muassa matkustaminen lapsen huoltajuus- tai vierailuoikeuksien toteuttamiseksi tai lapsen koulunkäyntiä varten, perheenjäsenen auttamiseksi hätätilanteessa, matkustajan itsensä tai hänen läheisen perheenjäsenensä häät tai perheenjäsenen syntymä tai hautajaiset.

Mahdolliset todisteet: erilaiset asiakirjat, esimerkiksi jäljennökset seuraavista asiakirjoista: todistus lapsen huoltajuudesta, vierailevan vanhemman ja vierailun kohteena olevan lapsen asuinpaikkatodistus, ilmoitus vihkimisestä ja hääkutsu, todistus odotetusta synnytyspäivästä, syntymä- tai kuolintodistus.

8. Merenkulkijat

Soveltamisala: Tämän ryhmän olisi katettava kolmansien maiden kansalaiset, joilla on merenkulkijoiden kansallista henkilöllisyystodistusta koskevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen nro 108 (1958) tai nro 185 (2003), kansainvälisen meriliikenteen helpottamista koskevan yleissopimuksen (FAL-yleissopimus) ja asiaa koskevien kansallisten säännösten mukaisesti myönnetty merimieskirja tai merenkulkijan henkilöllisyystodistus, Kansainvälisen työjärjestön (ILO) merityöyleissopimuksen mukainen merenkulkijan työsopimus, työnantajalta saatu vahvistus tai vihreiden kaistojen täytäntöönpanosta annetun komission tiedonannon (C/2020/1897) liitteenä oleva Kansainvälisille kuljetustyöntekijöille annettava todistus. Sen olisi katettava myös laivaliikenteen huolto- ja kunnossapitohenkilöstö, siltä osin kuin se ei jo kuulu ryhmään iv (kuljetushenkilöstö).

Mahdolliset todisteet: merenkulkijan henkilötodistus, merenkulkijan työsopimus, työnantajalta saatu vahvistus, kansainvälisille kuljetustyöntekijöille annettava todistus tai asiakirja, joka osoittaa matkustamisen tarkoituksen, kuten työsopimus (tai sen jäljennös).

9. Kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat tai muista humanitaarisista syistä matkustavat henkilöt

Soveltamisala: Väliaikaisia matkustusrajoituksia ei pitäisi soveltaa henkilöihin, jotka ovat kansainvälisen tai muista humanitaarisista syistä myönnettävän suojelun tarpeessa.

Väliaikaisia matkustusrajoituksia ei pitäisi soveltaa myöskään henkilöihin, jotka matkustavat saadakseen välittömästi tarvittavaa sairaanhoitoa.

Koska kolmansien maiden kansalaisten olisi voitava hakea kansainvälistä suojelua saavuttuaan EU:hun, **tähän ryhmään kuuluvilta henkilöiltä ei pitäisi vaatia mitään todisteita.**

Välittömästi tarvittavan sairaanhoidon osalta EU:n jäsenvaltiossa, Norjassa, Islannissa, Liechtensteinissa tai Sveitsissä rekisteröidyn lääkärin lausunto, jonka mukaan henkilö on välittömän sairaanhoidon tarpeessa.

10. Opiskelutarkoituksessa matkustavat kolmansien maiden kansalaiset

Soveltaisala: Tämä poikkeus on muotoiltu laajasti, minkä vuoksi se kattaa paitsi varsinaiset opiskelijat myös kaikki ne, jotka matkustavat osallistuakseen mihin tahansa opiskeluun tai koulutukseen, edellyttäen että he voivat perustella sen asianmukaisesti.

Opiskelijana, johon poikkeusta on sovellettava, pidetään opiskelijoista ja tutkijoista annetun EU-direktiivin 2016/801 3 artiklan 3 kohdan määritelmän mukaisesti ”kolmannen maan kansalaista, joka on hyväksytty korkeakouluun ja jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan päätoimisesti kokopäiväiseen opinto-ohjelmaan, joka johtaa kyseisen jäsenvaltion tunnustamaan korkeakoulututkintoon, mukaan lukien korkeakoulu- tai tohtorintutkinto; kyseeseen voivat tulla myös tällaiseen koulutukseen valmentavat opinnot kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti tai pakollinen harjoittelujakso”.

Poikkeusta voidaan soveltaa myös sellaisiin EU:hun opiskelemaan tuleviin kolmansien maiden kansalaisiin, jotka eivät ole edellä olevan määritelmän mukaisia opiskelijoita.

Opiskelun kestolle ei ole asetettu vähimmäisvaatimusta. Etenkään liitteessä II olevan kohdan sanamuodon perusteella ei ole tarpeen vaatia, että opiskelu kestäisi koko lukuvuoden tai lukukauden ajan.

Mahdolliset todisteet: ilmoittautumistodistus, ilmoittautumiskutsu, tunnustettu opiskelijakortti tai todistus kurssille hyväksymisestä, todistus oppilaitokseen kirjautumisesta perus- tai jatkokoulutukseen liittyvien ammatillisten tai teoreettisten opintojen suorittamista varten.

11. Kolmansista maista tulevat työntekijät, joilla on korkea osaamistaso, jos heidän palkkaamisensa on talouden näkökulmasta välttämätöntä, eikä työtä voida lykätä tai tehdä ulkomailla

Soveltaisala: Tämä poikkeus koskee työntekijöitä, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia ja joiden korkeatasoista osaamista ja asiantuntemusta tarvitaan, jotta voidaan edistää EU:n talouden elpymistä koronaviruspandemian jälkeen. Tällaisia työntekijöitä voivat olla henkilöt, jotka ovat hakeneet EU:n sisisestä kortista annetussa direktiivissä 2009/50, yrityksen sisäisiä siirtoja koskevassa direktiivissä 2014/66 tai tutkijoita koskevassa direktiivissä 2016/801 tarkoitettua lupaa tai ammattitaitoisille maahanmuuttajille myönnettävää kansallista lupaa ja joiden lupahakemukset on hyväksytty mutta jotka eivät toistaiseksi ole voineet tulla EU:n alueelle maahantulokiellon vuoksi.

Jäsenvaltioilta saadun palautteen perusteella tämän ryhmän tulisi kattaa myös seuraavat:

- ammattiurheilijat ja heitä avustavat henkilöt jäsenvaltioissa järjestettävissä kilpailuissa (vaikka he eivät olisikaan työsuhteessa);
- ammattiesiintyjät/artistit ja heitä avustava tekninen henkilöstö;
- kansainväliset toimittajat, joiden on oltava henkilökohtaisesti ja fyysisesti läsnä raportoidakseen ajankohtaisista tapahtumista;
- asiantuntijat ja tutkijat; ja
- kolmansien maiden kansalaiset, jotka matkustavat liiketoimintaa varten (mukaan lukien osallistuminen messuille ja näyttelyihin, hyväksyntätesteihin ja sisäisiin koulutuksiin EU:hun taloudellisista syistä tehtävän uuden investoinnin tilaamista varten), jos matkaa ei voida lykätä eikä liiketoimintaa harjoittaa ulkomailta käsin.

Mahdolliset todisteet: työsopimus, työhön oikeuttava lupa tai työlupa, työnantajalta saatu vahvistus matkustamisen tarpeellisuudesta, urheilujärjestön kutsu, yrityksen tai viranomaisen kutsu osallistua kokoukseen/konferenssiin tai tapahtumaan, joka liittyy kauppaan, elinkeinoon tai palveluihin; kutsut, pääsyliput, ilmoittautumiset tai ohjelmat, joissa mahdollisuuksien mukaan mainitaan isäntäorganisaation nimi ja oleskelun kesto, tai muu oleskelun tarkoituksen osoittava asianmukainen asiakirja, näytteillepanosopimus tai pääsy messuille, kansainvälisen journalistiliiton lehdistökortti.